

З В І Т

про роботу Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації за період шостого скликання (2007-2012 рр.)

Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації створена відповідно до статті 10 Закону України "Про приватизацію державного майна" на період роботи Верховної Ради України шостого скликання Постановами Верховної Ради України від 04 грудня 2007 року № 4-VI та від 26 грудня 2007 року №25-VI із змінами, внесеними Постановами Верховної Ради України № 371-VI, № 2177-VI, № 2384-VI. Всього до складу Спеціальної контрольної комісії з питань приватизації було обрано 36 народних депутатів України, а саме:

1. Мармазов Євген Васильович - Голова Комісії
2. Бондар Олександр Миколайович - Перший заступник голови Комісії
3. Касянюк Олександр Ростиславович - заступник голови Комісії
4. Писаренко Валерій Володимирович - заступник голови Комісії
5. Зозуля Руслан Петрович - секретар Комісії
6. Александровська Алла Олександрівна - член Комісії
7. Веліжанський Сергій Костянтинович - член Комісії
8. Геллер Євгеній Борисович - член Комісії
9. Давимука Степан Антонович - член Комісії
10. Дейч Борис Давидович - член Комісії
11. Єгоров Олександр Миколайович - член Комісії
12. Єдін Олександр Йосипович - член Комісії
13. Єфремов Олександр Сергійович - член Комісії
14. Жеваго Костянтин Валентинович - член Комісії
15. Каракай Юрій Васильович - член Комісії
16. Келестин Валерій Васильович - член Комісії
17. Кисельов Василь Олексійович - член Комісії
18. Ключев Сергій Петрович - член Комісії
19. Ковалевська Юлія Сергіївна - член Комісії
20. Лисов Ігор Володимирович - член Комісії
21. Лукашук Олег Григорович - член Комісії
22. Львовчкіна Юлія Володимирівна - член Комісії
23. Ляпіна Ксенія Михайлівна - член Комісії
24. Маліч Олег Володимирович - член Комісії

25. Мірошниченко Юрій Романович - член Комісії
26. Одарченко Юрій Віталійович - член Комісії
27. Павленко Сергій Григорович - член Комісії
28. Пінчук Андрій Павлович - член Комісії
29. Сенченко Андрій Віленович - член Комісії
30. Соколов Михайло Володимирович - член Комісії
31. Стецьків Тарас Степанович - член Комісії
32. Унгурян Павло Якимович - член Комісії
33. Шепелев Олександр Олександрович - член Комісії
34. Шишкіна Зоя Леонідівна - член Комісії
35. Шкіль Андрій Васильович - член Комісії
36. Янковський Микола Андрійович - член Комісії.

Завідувач секретаріату Комісії – Сукненко Леонід Адамович.

Відповідно до Положення про Контрольну комісію Верховної Ради України з питань приватизації, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 24.06.1993 №3317-ХІІ, основними напрямками діяльності Комісії є здійснення систематичного контролю за додержанням законодавства України про приватизацію, виконанням Державної програми приватизації, а також за дотриманням законодавства в нормативних актах з питань приватизації, які приймаються Кабінетом Міністрів України, Фондом державного майна, Національним банком та іншими уповноваженими органами.

Контрольна комісія в межах своєї компетенції здійснює діяльність з таких основних напрямів:

контроль за діяльністю Фонду державного майна та інших державних органів приватизації;

контроль за створенням державними органами умов для проведення приватизації;

контроль за порядком випуску, розміщення та використання приватизаційних паперів;

контроль за додержанням встановленого порядку приватизації державних підприємств, житла, землі;

контроль за використанням коштів, що надійшли від приватизації майна до позабюджетного Державного фонду приватизації;

систематична (не менше двох разів на рік) інформація Верховної Ради України про хід приватизації.

Контрольна комісія відповідно до покладених на неї завдань має право:

вносити до Верховної Ради України, виходячи з практичного застосування законодавчих актів з питань приватизації, пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства;

заслуховувати звіт Фонд державного майна про хід приватизації перед його подання на розгляд Верховної Ради України, а також звіти інших державних органів приватизації;

брати участь в обговоренні проекту бюджету на утримання апарату Фонду державного майна;

заслуховувати посадових осіб Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств з питань, що відносяться до приватизації майна державної власності;

знайомитись з документами, матеріалами і одержувати іншу необхідну інформацію з питань приватизації від державних органів та організацій.

Протягом звітнього періоду було проведено 45 засідань Комісії, в тому числі круглих столів - 3, виїзних засідань - 7. Всього Комісією було розглянуто 97 питань, із яких 8 законопроектних. За звітний період Комісією було розглянуто близько 5 тис. листів і звернень.

За звітний період були розглянуті питання фактично з усіх напрямків предметів відання Комісії:

звітні матеріали Фонду державного майна України (далі – ФДМУ) про діяльність та хід виконання Державної програми приватизації за відповідний звітний період (що передував поточному), окремі розпорядчі рішення Фонду державного майна України;

за результатами розгляду щорічного Звіту, а також опрацювання шоквартальних аналітичних довідок по роботу ФДМУ Комісія двічі на рік інформувала Верховну Раду України про хід приватизації державного майна у відповідному звітному періоді;

у Комісії систематично проводився аналіз дотримання законодавства з питань приватизації у матеріалах, винесених на засідання Колегії Фонду державного майна України;

проекти законів про внесення змін до Закону України “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” стосовно доцільності виключення або залишення у Переліку ряду об’єктів державної власності, зокрема, щодо ДП “Дирекція підприємства, що будується на базі Новокосянтинівського родовища уранових руд”, державних пакетів акцій у

статутному капіталі ВАТ "Турбоатом", ВАТ "Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів", "Київкомунекологія" та інш. (р. №№2217, 2208, 2633, 4091, 4325, 5365, 5408, 5504);

з метою збереження у державній власності пакетів акцій, які знаходяться у статутному капіталі господарських товариств, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, у Комісії було розроблено проекти Законів України щодо включення до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації державних пакетів акцій у статутному капіталі ВАТ "Турбоатом", ВАТ "Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів" та ВАТ "Одеській припортовий завод";

про відповідність чинному законодавству розпоряджень Кабінету Міністрів України від 16 січня 2008 р. №81-р "Про перелік господарських товариств, державні пакети акцій (частки) яких підлягають першочерговому продажу в 2008 році" та від 6 лютого 2008 р. №248-р "Про перелік господарських товариств, державні пакети акцій (частки) яких підлягають продажу у 2008 р. разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані";

щодо вивчення ситуації на ДП "Нікопольський трубний завод" з метою недопущення заволодіння активами заводу позаприватизаційними способами, а також стан виконання прийнятих рішень Комісії про повернення до державної власності майна цього підприємства;

про проект постанови ВРУ "Про проведення парламентських слухань на тему: "Приватизаційні (майнові) сертифікати: наслідки, проблеми та перспективи державної політики" (травень 2008 року)" (р. №2069);

про проект постанови Верховної Ради України "Про проведення парламентських слухань на тему: "Проблеми приватизації на сучасному етапі економічного розвитку України" (02 липня 2008 року)" (р. №2156);

про проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про Державну програму приватизації" (р. №№2233, 2330);

про проект Закону "Про внесення змін до Закону України "Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації" (р. №2331);

про стан контролю Фондом державного майна за виконанням покупцями умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, зокрема, було проведено виїзне засідання на ВАТ "КГМК "Криворіжсталь";

проект Постанови про внесення змін до Постанови Верховної Ради Укра д 21 грудня 2000 року "Про продовження терміну використання житлових чеків для приватизації державного житлового фонду" (р. №2744);

про повернення у державну власність пакетів акцій підприємств за рішеннями судів;

про стан справ та шляхи врегулювання проблем на ВАТ "Херсонські комбайни";

про ефективність діяльності державних холдингових компаній та доцільність створення нових державних господарських об'єднань (на прикладі господарської діяльності ВАТ "Лізингова компанія "Украгромашінвест" та ДАК "Укрвидавполіграфія");

щодо передачі у комунальну власність об'єктів соціальної сфери, що належать ДП "Суднобудівний завод ім. 61 комунара";

про результати господарської діяльності приватизованих підприємств у післяприватизаційний період, зокрема, щодо ВАТ “Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат” та ВАТ “ЛАЗ”;

про проект Постанови Верховної Ради України “Про забезпечення дотримання законодавства України в галузі культури і спорту (щодо недопущення знищення Севастопольського міського стадіону) (р. №4347). З метою недопущення знищення стадіону Військово-морських сил України у м. Севастополі була створена робоча група за участю народних депутатів України – членів Комісії, яка вивчала ситуацію з виїздом на місце. Інформацію щодо результатів роботи цієї групи було заслухано на засіданні Комісії;

про стан справ на підприємствах колишньої ДХК “Олександрівугілля”;

про вжиття заходів по усуненню порушень законодавства у сфері приватизації (щодо неповернення конкурсних гарантій учасникам конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ “Одеський припортовий завод”);

про орієнтовний перелік підприємств, пакети акцій яких запропоновані Фондом державного майна до продажу у 2010 році;

про хід приватизації АТ “Машинобудівне виробниче об’єднання “Оріон”;

про дотримання вимог законодавства України з питань оренди державного майна та виконання умов договору оренди на шахті “Білозерська”;

про ефективність використання державного майна цілісних майнових комплексів, переданих в оренду, та про тривале використання державного майна цілісних майнових комплексів державних підприємств “Вільногірського гірничо-металургійного комбінату” та “Іршанського гірничо-збагачувального комбінату” після закінчення терміну договорів оренди;

про хід підготовки до приватизації державного пакету акцій у статутному капіталі ЗАТ “Авіакомпанія “Міжнародні авіалінії України”;

інформацію Фонду державного майна України щодо приватизації ВАТ “Укртелеком”;

щодо законності відчуження та про повернення у власність державного пакету акцій ЗАТ “Індар”.

У звітному періоді Комісією опрацьовувався та розглянутий на засіданні законопроект “Про Фонд державного майна України” (р. №9368 від 31.10.2011), внесений Кабінетом Міністрів України, який нарешті було прийнято Верховною Радою України шостого скликання після 20-річного безуспішного його розгляду Верховною Радою минулих скликань.

Наприкінці 2011 року Комісією схвалено прийняті в подальшому Верховною Радою України в цілому проекти законів “Про Державну програму приватизації на 2011-2014 роки” (р. №9509) та “Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2011-2014 роки” (р. № 9520), внесені Кабінетом Міністрів України. Також було розглянуто альтернативний до названого законопроект “Про приватизацію об’єктів права державної власності” (р. №9520-1), внесений народним депутатом Бондарем О.М.

З метою обговорення організаційних та правових аспектів приватизації енергопостачальних та енергогенеруючих компаній було проведено комітетські

слухання на тему: “Стан та перспективи приватизації енергопостачальних та енергогенеруючих компаній” та схвалено відповідні рекомендації.

У ході розроблення та опрацювання законопроекту “Про особливості приватизації вугледобувних підприємств”, переданого на розгляд Кабінету Міністрів, було створено робочу групу з фахівців міністерств та відомств, представників науки та громадських організацій за участю народних депутатів. Крім того, проведено засідання круглого столу на тему: “Особливості приватизації майна вугледобувних підприємств”, метою якого було визначення законодавчих пропозицій щодо приватизації майна вугледобувних підприємств, виходячи з концептуальних підходів реформування вугільної галузі України. В роботі круглого столу взяли участь народні депутати України, керівники Міністерства вугільної промисловості України та Фонду державного майна України, провідних вугільних об’єднань та підприємств, відповідальні працівники інших міністерств та відомств, зарубіжні експерти, провідні фахівці вугільної галузі.

Значну увагу протягом звітнього періоду було приділено стану управління об’єктами державної власності, переданими в оренду. Несистемний підхід до передачі в оренду державного майна без попереднього аналізу стану майна, яке передається в оренду, а також щодо кандидатур майбутніх орендарів з огляду їх можливостей ефективного використання орендованого майна призводить до зростання вірогідності ризиків втрати державного майна.

Прикладом такого управління є передання в оренду структурних підрозділів ДХК “Олександріявугілля” неплатоспроможним орендарям. Після втручання Комісії вдалося розірвати договір оренди, та в результаті діяльності орендарів на підприємствах ДХК “Олександріявугілля”, переданих в оренду, склалася кризова ситуація: виникла заборгованість з орендної та заробітної плати, всі активи потрапили у податкову заставу та були реалізовані за безцінь податковою інспекцією. Фактично буровугільний комплекс м. Олександрія, на якому видобувалося щорічно понад 10 млн. т бурого вугілля найбільш ефективним та безпечним відкритим способом, був доведений до банкрутства.

Також було організовано виїзне засідання робочої групи для підготовки розгляду на засіданні Комісії питання “Про дотримання вимог законодавства України з питань оренди державного майна та виконання умов договору оренди на шахті “Білозерська”. За результатами розгляду цього питання Комісія вирішила запропонувати Міністерству вугільної промисловості України і Фонду державного майна України спільно з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування м. Білозерське вжити невідкладних заходів для зняття морально-психологічної напруги в ТДВ “Шахта «Білозерська”, яка виникла після розірвання договору оренди державного майна шахти “Білозерська”.

Комісія була змушена втрутитися у ситуацію, яка склалася навколо оренди державного майна цілісних майнових комплексів Вільногірського гірничо-металургійного та Іршанського гірничо-збагачувального комбінатів, коли після закінчення терміну дії договору, орендар продовжував використовувати державне майно комбінатів, при цьому не сплачуючи до бюджету орендної плати, яка за більш, ніж два роки такого користування склала близько 180 млн.

грн. Результатом врегулювання спірних питань щодо оренди комбінатів, яке тричі розглядалося на засіданнях Комісії, в тому числі і під час виїзного засідання робочої групи у м. Іршанську Житомирської обл., стало укладання між Фондом державного майна України та орендарем комбінатів - ПрАТ "Кримський Титан" мирових угод щодо договорів оренди Вільногірського гірничо-металургійного та Іршанського гірничо-збагачувального комбінатів, затверджених ухвалами Господарського суду м. Києва від 24.01.2012. Відповідно до зазначених мирових угод орендар зобов'язався погасити борг за використання державного майна згаданих підприємств протягом 2 років.

Безконкурентні умови проведення конкурсу з продажу пакету акцій у розмірі 76 % акцій ВАТ«ХК» Луганськтепловоз», ціна продажу цього об'єкту та символічне підвищення початковій вартості пакету акцій з 292 млн. грн. до 292,51 млн. грн. призвели до судового оскарження.

Після розгляду Комісією результатів проведеного конкурсу та завдяки принциповій позиції Комісії, Генеральною прокуратурою України пред'явлено позов в інтересах держави про визнання договору купівлі-продажу зазначеного пакета акцій недійсним та повернення його у державну власність. Господарський суд Києва за позовом ВАТ «Дніпровагонмаш» визнав недійсним зазначений договір купівлі-продажу та зобов'язав покупця - ЗАТ «Управляюча компанія «Брянський машинобудівний завод» повернути пакет акцій ВАТ«ХК» Луганськтепловоз» Фонду державного майна України.

Комісія завжди приділяла належну увагу неухильному дотриманню вимог чинного законодавства про приватизацію державного майна підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, як у ході здійснення процедур приватизації, так і при визначенні переліку підприємств для продажу, зокрема, в частині дотримання вимог статей 1, 5 Закону України "Про приватизацію державного майна" щодо мети приватизації – підвищення соціально-економічної ефективності виробництва та залучення коштів на структурну перебудову економіки, а також стосовно недопустимості продажу пакетів акцій тих підприємств, які заборонені до приватизації.

Комісія протягом поточного скликання парламенту неодноразово звертала увагу Уряду і ФДМУ на те, що у переліки об'єктів, що підлягають приватизації, вноситься ряд підприємств, приватизація яких прямо заборонена вищезазначеним законом.

Так, до таких переліків постійно включалось ПАТ "Завод "Маяк" – унікальне підприємство в галузі виготовлення та ремонту приладів магнітного запису та відтворення звуку спеціального призначення. Зараз воно стабільно і прибутково працює, нарощує обсяги виробництва, не має боргів як по заробітній платі, так і по платежах до бюджету. Останнім часом на підприємстві освоєно виробництво стрілецької зброї, зокрема, піхотних кулеметів КМ-7,62 мм, захисних екранів для бойових розвідувальних дозорних машин (БРДМ), іншої суто військової техніки та обладнання, на що підприємство отримало необхідні ліцензії та спеціальні дозволи від компетентних органів. Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України щодо затвердження мобілізаційних завдань (замовлень) на особливий період ПАТ "Завод "Маяк" визначався виконавцем мобілізаційного завдання.

Досить довго не припинялись також спроби продати 100 % акцій ВАТ “Феодосійська суднобудівна компанія “Море”, проте в цьому році ФДМУ вже розпочав пільговий продаж акцій цього товариства.

Багато в чому завдяки наполегливій і послідовній позиції Комісії вдалося зберегти ці оборонні підприємства, а також ПАТ “Науково-виробничий комплекс “Київський завод автоматики ім. Петровського” у державній власності – відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2012 року №716 “Деякі питання управління Державним концерном “Укроборонпром” корпоративними правами держави” Фонд передав управління корпоративними правами держави у цих товариствах Державному концерну “Укроборонпром”.

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації здійснювала контроль за дотриманням вимог законодавства при приватизації земельних ділянок, що перебувають у державній власності і на яких розташовані об’єкти, які підлягають приватизації.

Було опрацьовано 297 звернень і скарг громадян з приводу порушень їх прав при приватизації земельних ділянок, що знаходяться у приватному користуванні. Завдяки втручанню Комісії більшість з них була вирішена на користь громадян.

Як приклади, вирішення питання приватизації земельних ділянок за скаргами громадян Дибань В.О., Дибань А.П., Дибань О.П., які мешкають за адресою Київська обл., м. Вишгород, вул. Лугова, 25, та громадян Гайдай П.О. і Гайдай Н.Г., які проживають за адресою Київська обл., Києво-Святошинський р-н., с. Гореничі, вул. Петровського, 12.

Переважна більшість звернень громадян до Комісії стосується чи не найболючіших питань – захисту житлових прав людей, особливо тих, хто проживає у гуртожитках і не має можливості придбати або отримати житло від держави.

Завдяки наполегливій роботі Комісії вдалося сприяти прийняттю парламентом закону щодо прав на приватизацію житла громадян, які проживають у гуртожитках. Але, як свідчить пошта Комісії, практична реалізацію тепер уже узаконеного права людей на приватизацію кімнат у гуртожитках наштовхується на спротив чиновників, бюрократизм на місцях, невизначеність механізму реалізації такого права громадян. Особливо складна ситуація наявна у багатьох випадках, коли гуртожитки були включені до статутного капіталу підприємств, що приватизувались, і таким чином вже були приватизовані разом з людьми, які там проживали. Власники таких гуртожитків до цього часу чинять шалений спротив передачі гуртожитків до комунальної власності місцевих громад, закриваючи таким чином сотням тисяч людей до реалізації свого права на приватизацію. Комісія активно втручається в ці процеси, чого не скажеш про органи виконавчої влади. Тут, на жаль, вся боротьба за права громадян ще попереду.

Комісія здійснювала контроль за виконанням законів про приватизацію об’єктів соціально культурної сфери, освіти, охорони здоров’я, зокрема:

- за результатами розгляду на засіданні 19.03.2009 року Комісія вирішила недоцільною передачею санаторію-профілакторію “Інгул” і дитячого

оздоровчого центру “Комунаровець”, що знаходяться на балансі Державного підприємства “Суднобудівний завод ім. 61 Комунара”, до комунальної власності;

- проведено роботу по збереженню та цільовому використанню кінотеатрів, які знаходяться у комунальній власності міста Києва;

- вжиті заходи по запобіганню розподілу та приватизації землі в межах гори Климентьєва (Узун-Сирт) Автономної Республіки Крим та із забезпечення оголошення території гори Климентьєва об'єктом природно-заповідного фонду належного правового режиму.

З метою запобігання відчуженню позаприватизаційними способами значної частини державного майна акціонерного товариства “Машинобудівне виробниче об'єднання “Оріон” (м. Одеса), питання стосовно цього підприємства тричі розглядалось на засіданні Комісії, в тому числі з виїздом на підприємство. Завдяки втручання Комісії, конкурс з продажу 50% плюс 1 акції АТ “МВО “Оріон” було призупинено, на підприємстві було відновлено систему реєстру власників іменних цінних паперів, проведено загальні збори акціонерів, на яких прийнято рішення про відновлення легітимних органів управління. За сприяння Комісії, внаслідок результативної претензійно-позовної роботи щодо повернення незаконно відчуженого майна підприємства, вдалось досягти винесення судових рішень та фактичного повернення підприємству його основного майнового активу - 16-ти поверхового готельного корпусу лікувально-оздоровчого комплексу “Оріон” загальною площею 14,5 тис. кв. м., розташованого на узбережжі Чорного моря. Фондом державного майна реалізується комплексний план заходів врегулювання проблемних питань АТ “МВО “Оріон”.

За звітний період на засіданні Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації декілька разів, у тому числі і на виїзному засіданні, розглядалося питання щодо вивчення критичної ситуації на ДП “Нікопольський трубний завод” з метою недопущення заволодіння активами заводу позаприватизаційними способами в результаті доведення його до штучного банкрутства та ліквідації за рішеннями судів, а також стан виконання прийнятих рішень Комісії щодо повернення до державної власності майна цього підприємства.

Зважаючи на те, що ДП “Нікопольський трубний завод” є унікальним підприємством - до банкрутства завод спеціалізувався на виробництві труб спеціального призначення для атомної енергетики, авіаційної та суднобудівної машинобудівної промисловості, потреб оборонно-промислового комплексу, космічної техніки, його продукція необхідна вітчизняній електроенергетиці питання щодо повернення незаконно відчуженого майна підприємства “Нікопольський трубний завод” тричі розглядалося на засіданні Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

12 липня 2012 року у місті Ізмаїл Одеської області відбулось виїзне засідання Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, на якому було розглянуто питання ефективності використання портової інфраструктури, що може бути приватизована або передана в оренду

відповідно до Закону України "Про морські порти України" (на прикладі ПрАТ "Українське Дунайське пароплавство"). За результатами засідання Голова Комісії звернувся до Президента України, Кабінету Міністрів України щодо захисту національних інтересів та розвитку транспортної інфраструктури в Українському Придунав'ї.

Комісією систематично проводилась робота по захисту прав громадян за напрямками повноважень Комісії, зокрема, щодо захисту міноритарних акціонерів, приватизації земельних ділянок, захисту житлових прав громадян на приватизацію житлових приміщень та прав мешканців гуртожитків.

Проведена робота з вдячністю сприймалась громадянами, що звертались до Комісії із численними зверненнями та навіть відзначена подяками на сторінках газет та засобів масової інформації.

Найбільш актуальні питання, що розглядались у Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації, та які викликають суспільний інтерес для громадян та країни, висвітлювались у засобах масової інформації, а також у газеті Верховної Ради України "Голос України".

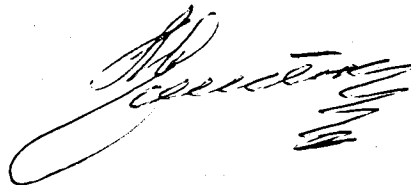
**Перший заступник
Голови Комісії**

№397

О.М. Бондар

**Завідувач секретаріату
Комісії**

Л.А. Сукненко